

CANTICUM NOVUM

BULLETIN DE LIAISON DE L'UNION SAINT-PIE X - PIUSVERBAND

2/2021

COMITE CENTRAL
DE L'UNION SAINT-PIE X
(2017-2021)

PRESIDENT

BRAUCH ALBERT
L-8522 BECKERICH • 15, SCHONK
TÉL.: 23 62 06 88 - ABRAUCH@PT.LU

VICE-PRESIDENTS

BOEVER MARC
L-9748 ESELBORN • 11, MECHERWEE
TÉL.: 92 00 23 - BANNETTE@PT.LU

BECKIUS-GIRA JEANNY
L-5434 NIEDERDONVEN • 7, RUE DE LA MOSELLE
TÉL.: 76 80 63 - BECKIUSN@PT.LU

MULLER ROBY
L-5312 CONTERN • 8, AN DE LEESSEN
TÉL.: 26 70 17 79 - ROBYMULLER@PT.LU

SECRETAIRE GENERALE

JUNG-JUNGLUT LYDIE
L-4499 LIMPACH • 19, RUE DE RECKANGE
TÉL.: 37 87 73 - LYDIE.JUNG@VO.LU

TRESORIER GENERAL

DUSSELDORF JOHN
L-9090 WARKEN • 85, RUE DE WELSCHIED
TÉL.: 81 92 18 - JOHN.DUSSELDORF@PT.LU

CONSEILLER ECCLESIASTIQUE

BACHE CLAUDE
L-6730 GREVENMACHER • 2, RUE DE LUXEMBOURG
TÉL.: 75 00 94 - CLAUDE.BACHE@EDUCATION.LU

REDACTEUR DU CANTICUM NOVUM

WILLKOMM LAURENT
L-1335 LUXEMBOURG • 3, RUE J.-G. DE CICIGNON
TÉL.: 48 13 22 - WILLKOMM@PT.LU

REPRESENTANT DES ORGANISTES

DE ROND PATRICK
L-1482 LUXEMBOURG • 13, RUE CHARLOTTE ENGELS
TÉL.: 661 55 94 89 - PATRICK@DEROND.COM

MEMBRES

BOCK ALPHONSE
L-9976 SASSEL • MAISON 24
TÉL.: 99 88 58 - FAX: 97 94 57

MAYER MARIE-SUZETTE
L-8821 KOETSCHETTE • 9, RUE DE MARTELANGE
TÉL.: 23 64 00 25 - TRANSPORTS-LIES@PT.LU

RONKAR MICHEL
L-1944 LUXEMBOURG • 13, RUE FRANZ LISZT
TÉL.: 621 24 54 84 - INFO.RONKAR@GMAIL.COM

STRONCK JEMP
L-5450 STADTBREDIMUS • 10, WENGERTSWEE
TÉL.: 23 69 82 01 - JSTRONCK@PT.LU

UNION SAINT-PIE X - PIUSVERBAND ASBL

Fédération Nationale des Chorales d'Eglise de l'Archidiocèse de Luxembourg

Association sans but lucratif • Association reconnue d'utilité publique

L-8009 Strassen • 3, route d'Arlon

Téléphone: 26 20 18 99

Fax: 26 20 18 98

Secrétariat: saintpie@pt.lu

Centre de documentation: unionpie@pt.lu

Sites internet: www.piusverband.lu - www.chorales.lu - www.orgues.lu

Heures d'ouverture:

Secrétariat: lundi au vendredi 7h30 à 12h30

Centre de documentation: lundi au vendredi 7h30 à 12h30 / Fermé le mercredi

Relations bancaires:

CCPL: IBAN LU97 1111 0404 8637 0000

BCEE: IBAN LU03 0019 2455 8929 5000

Les dons versés (sur le compte BCEE) à l'USPX en sa qualité d'association reconnue d'utilité publique sont déductibles à titre de dépenses spéciales. L'USPX fera parvenir aux donateurs un certificat de don pouvant être joint à la déclaration d'impôt.

L'Union Saint-Pie X bénéficie du soutien financier du Ministère de la Culture.

CANTICUM NOVUM

Bulletin trimestriel de l'Union Saint-Pie X

Imprimerie EXE S.A., Troisvierges

Tirage: 1900 exemplaires

Le bulletin est distribué gratuitement aux sociétaires des chorales de l'Archidiocèse de Luxembourg affiliées à l'Union Saint-Pie X.

Abonnement pour les non-membres: 7 € par an

Les articles signés reflètent l'opinion de l'auteur.

L'Union Saint-Pie X n'y est nullement engagée.

Sommaire

Leitartikel: Ein Halleluja mit Vorsichtsmaßnahmen	3
Oktavmass vum Piusverband	4
Agenda - Postes vacants - Varia	7
Ils ont rejoint les chœurs célestes	8
Prix d'encouragement 2020	8
Buchvorstellung zum Abschluss der Jubiläumsfeiern	9
Décorations nationales 2020 et 2021	11
De Magnificat an der éischter Hallschent vum 20. Jh.	12
Voies vers la voix: La partition du chanteur	14
Uergelfabrik zu Lëntgen	16
Assemblée Générale 2021	18
Ännerung vun de Verbandsstatuten an Aussiicht	18
Prix d'encouragement 2020	19

CN 2/2021: Parution août 2021

Couverture:

Symbolbild vum Eberhard Münch - Centre de formation diocésain Jean XXIII, Eberhard Münch, Mischtechnik, 2011 © bene! Verlag, in der Verlagsgruppe Droemer Knauer, München

Photos: P. Mousel, P. Colombo, S. Feltes, M. Boever

Ein Halleluja mit Vorsichtsmaßnahmen

Endlich scheint die Corona-Pandemie sich mit den Sommerferien weiter zu stabilisieren! Im Privaten gibt es mehr Freiheiten, die Geschäftswelt, der Sport- und der Kulturbereich können mit weitreichenden Erleichterungen rechnen.

Nach einer langen Zeit der Entbehrenungen auch im Piusverband - Generalversammlung ohne physische Präsenz (sondern „auf Distanz“), keine normale Oktavmesse, keine „Fête de la Musique“, keine Regionalversammlungen, keine Sängertreffen, kein Nationales Konzert usw - bekommen wir Sängerinnen und Sänger endlich ein Stück Normalität zurück.

Zwar bekommen wir einen Teil unserer Normalität zurück, doch uns wird weiter jede Menge Disziplin abverlangt. Denn indem die Regierung viele Verbote aufhebt, legt sie nach Monaten der staatlichen Lenkung einen Großteil der Verantwortung nun in die Hände der Bevölkerung. Besonnenheit und Eigenverantwortung sind daher gefragt. Wer die neuen Freiheiten bis zum Anschlag ausreizt, gefährdet nicht nur sich, sondern auch seine Mitmenschen. Denn das Virus feiert immer mit, in den Gesangsproben, in den Messen oder in andern Feiern und Zusammenkünften. Die Zeichen mögen auf Entspannung stehen, die Pandemie ist aber längst nicht überwunden. Übermut und der allzu menschliche Nachholbedarf können dem Virus

sehr schnell wieder Auftrieb verschaffen. Mir macht Hoffnung, dass wir unter Einhaltung aller sanitären Schutzmaßnahmen doch allmählich wieder ans Singen kommen, kreativ sind, neue Formen finden, andere Räume, vielleicht sogar andere Literatur, andere Probenintervalle. Es tut gut, wenn der Mensch sich ab und zu mal neu erfindet. Hauptsache, das Wesentliche bleibt. Ob und wie die Kultur des Chorgesanges die Pandemie überlebt, hängt davon ab, ob es gelingt zu vermitteln, dass das gemeinsame Singen in jedem Fall sinnvoll und bereichernd ist, auch ohne ein großes Ziel.

Genauso wie in der Kirche sollte auch in der Politik nicht unterschätzt werden, wie wichtig und tragend Chorsingen und Kultur allgemein für den gesellschaftlichen Zusammenhalt sind. Politiker müssen nun dafür sorgen, dass Regelungen, Maßnahmen und Einschränkungen nachvollziehbar bleiben. Hier bräuchte es mehr Unterstützung als Restriktionen.

Ich bin überzeugt, dass Kirchenmusik und -gesang nicht verstummen werden. Das zeigt sich vor allem bei den Gottesdiensten, die von den Sängerinnen und Sängern bzw. von der Gemeinschaft in der Regel musikalisch sehr kreativ, konzentriert und auf gutem Niveau gestaltet werden. Ich wünsche, dass das Singen in der Kirche auch nach Corona von Laien in der Breite weiterlebt. Überzeugt bin ich, dass das Chorle-

ben in Zukunft nicht infrage gestellt ist.

Auch wenn in letzter Zeit im Kampf gegen das Virus eine große Schlacht gewonnen wurde - bis zum Sieg ist es noch ein weiter Weg. Das wird ein Drahtseilakt: Die Verantwortlichen des Piusverbandes werden jedenfalls versuchen, coronamüden Sängerinnen und Sängern ein Stück Lebensfreude zurückzugeben und dafür sorgen, dass die Corona-Kirche im Dorf bleibt.

Trotzdem sollten wir uns, liebe Sängerinnen und Sänger, auf einen schönen Sommer freuen und nach den Ferien wieder in „neuer“ Normalität durchstarten.

Albert BRAUCH
Präsident des Piusverbandes

Oktavmass fir de Piusverband 2021

D'Oktavmass ass wuel bei ville Kierchechëier all Joer en Héichpunkt am Kalenner. Och beim Piusverband war dat ëmmer de Fall: laang Zäit ass dës Mass vun de Veräinsdelegéierten no der Generalversammlung gesong ginn, duerno hunn d'Regiounen sech fir d'Organisatioun ofgewieselt, an de leschte Jore waren et eenzel Chorallen, déi de musikaleschen Deel vun der Oktavmass fir de Piusverband geplangt, astudéiert an ausgefouert hunn. Dobäi sollt och versicht ginn, e Modell virzustellen, wéi d'Zesummespill tëschent Chouer, Assemblée, Kantor an Zelebrant kann a soll oflafen.

Mee dëst Joer war alles e bëssen anescht: duerch d'Coronapandemie war d'Assemblée op 100 Gleeweg beschränkt, 10 Sängerinnen a Sänger hunn op engem Podium ënnen an der Kathedral dierfe sungen. Do stoung och en Uergelpositiv, den Duxall war wéinst den Uergelbauaarbechten net ze gebrauchen. All Por, all Chouer huet sech also missen iwwerleeën, wat een an deene Konditiounen maache kann a maache wëll.

Beim Piusverband waren et d'Membere vum Zentralcomité a vun der Delegéierteversammlung, déi ugetruede sinn: eise Conseiller ecclésiastique Claude Bache huet d'Mass zelebriert, bei där och den Här Äerzbëschof Jean-Claude Kardinal Hollerich present war. De Misch Ronkar huet d'Gesäng vun der Assemblée geleet; e Virsängergrupp ënnert der Direktioun vum Laurent Willkomm huet fir Ofwiesslung oder

stëmmeg Ergänzung gesuert. Begleet goufe si um Uergelpositiv vum Patrick de Rond. E grouse Merci un den Doumorganist Paul Breisch, deen op der grousser Westenfelder-Uergel derzou bäigedroen huet, dës Mass trotz allen Aschränkungen zu engem ganz feierlechen a wüerdigen Erliefnes ginn ze loosse.

Laurent WILLKOMM

Priedegt

Hiert sinn a Wieder an an Doten

Joh 10,11-18

1. D'Bild vum gudden Hiert ass eent vun deenen eelste Biller vun der Chrëschtenheet. Schonns an de Katakomben zu Roum fënnt een Duerstellung vum gudden Hiert, wat drop schléisse léisst, datt de Jesus als de gudden Hiert mat engem Schaf op de Schëlleren an der Urkierche ganz beléift Motiv gewiescht muss sinn. Déi fréi Kierch hat dëst Bild wuel dowéinst gär, well et aus dem Alldag geholl war. Vill Mënschen zur Zäit vum Jesus waren Hierden. Haut ass dat sécher anescht,

sou datt mir haut vläicht aner Biller huere missten, déi eisen Alldagserfarungen entspreche géifen: de Jesus als Frënd a Begleeder, als Liicht an der Däischtert, als Staf vun de Pilger (Pilgeren ass jo erëm modern). Jidderee vun äis hätt sécher do säi Liblingsbild. An awer – och de gudden Hiert huet eppes mat äis ze dinn: souwuel d'Bild, dat mir vun him hunn, wéi och d'Wieder, déi hie seet.

2. Loosse mir fir d'ëischt beim Bild bleiwen. De Jesus als de gudden Hiert mengt een, dee mech dréit, grad och a schwéieren Zäiten. Et gétt eng ganz

schéin Erzielung doriwwer, déi Dir vläicht kennt: den Dram vun den zwou Foussspueren am Sand vun der Margaret Fishback Powers (1900-1985). Wéi e Mënsch um Enn vu sengem Liewen zréckgekuckt huet, dunn huet hie gesinn, datt op sengem Liewenswee ëmmer zwou Foussspueren am Sand niefene waren. Déi eng Fousspuer war seng eegen, déi aner war dem Herrgott seng Fousspuer. Op sengem Liewenswee gouf et awer och ëmmer erëm Plazen, wou nëmmen eng Fousspuer ze gesi war. Op déi virworfsvoll Fro vum Mënsch, firwat den Herrgott hie grad do eleng gelooss hätt, wou d'Zäiten

am schwéierste waren, äntwert dësen: „Do, wou s du nëmmen eng Fousspuer gesäis, do hunn ech dech net eleng gelooss, do hunn ech dech gedroen!“ Sou ass och de gudden Hiert. Hien dréit äis, hie gëtt äis Schutz an Halt a féiert äis op déi gutt Weed, op eng Plaz beim Waasser, wou mir raschte kënnen, wéi et esou schéin am Psalm 23 ausgedréckt gëtt. A mir dierfen drop vertrauen: Déi Plaz, op déi hien äis féiert, ass eng gutt Plaz, eng Plaz vum Friden.

3. Opschlossräich sinn awer och dem gudden Hiert seng Wieder. Do sinn et vrun allem zwéi Sätz, déi een un d'Nodenke bréngen. Deen een ass: Dee gudden Hiert gëtt säi Liewen hier fir d'Schof (Joh 10,11). An deen aneren: Ech kenne meng Schof a meng Schof kenne mech (Joh 10,14). An dësen zwéi Sätz stiechen Ureegung fir äis haut: déi eng betrëfft méi déi, déi Verantwortung an der Kierch droen, déi aner äis all.

Fir d'éischt déi Ureegung, déi déi Verantwortlech an der Kierch betrëfft. Zënter dem Gregor dem Grouse schwätzt ee vum Poopst als dem servus servorum Dei, dem Dénger vun den Dénger vum Herrgott. Dat ass méi wéi e schéinen Titel, et bedeit, datt jiddwer Hiert an der Kierch och Dénger si soll, jo säin Amt als Déngscht ze verstoen an auszeüben huet. Dowéinst sinn Damiddegkeet, Léift an d'Bereetschaft sech hinzeginn ganz weesentlech Eegenschafte fir Mënschen, déi eng Leedungsfunktioun an der Kierch hunn. Et

kann ee vum Bild vum gudden Hiert, deen och nach deem leschte Schof no-geet, fir et op seng Schëlleren ze huelen, ganz vill léiere fir dat priisterlecht (an och dat bëschoflecht) Selbstverständnes. De Poopst Franziskus kann äis do an esou Munnechem de Wee weisen, wann hien dovunner schwätzt, datt mir un d'Peripherie vun eiser Gesellschaft goe sollen. An hie schwätzt och net nëmmen dovun, hie mécht dat och mat aller Konsequenz. Säin Apostolescht Schreiwes Evangelii Gaudium otemt souzesoen de Geescht vum gudden Hiert, dee sech asetzt fir déi Häerd, déi him uvertraut gouf. Dat sollt och de Geescht sinn, mat deem iwver d'Amt an der Kierch geschwat gëtt. Heiansdo huet ee leider den Androck, datt dëst ze wéineg gesi gëtt an et ëmmer nach an éischer Linn ëm Muecht geet. Dem gudden Hiert seng Muecht ass awer eng aner wéi déi gesellschaftlech Muecht, déi een dacks domat verbënnt. Et geet ëm eng geeschtlech Vollmuecht an Autoritéit, net ëm d'Muecht, alles selwer entscheeden ze kënnen an dobäi d'Mënschen aus dem Bléck ze verléieren.

4. Déi zweet Ureegung geet un äis all. Si betrëfft déi sou noutwenneg Eenheet am Glawen an an der Léift. De gudden Hiert kennt seng Schof, an seng Schof kennen hien. Wat bedeit dat konkreet? Fir d'éischt emol d'Opfuerderung, d'Eenheet mam Herrgott ëmmer erëm ze sichen an dem Herrgott säi Wëlle fir mäi Liewen all Dag nei z'entdecken. Dat gëllt fir jidder Eenzelen, awer och fir

d'Kierch als Ganz op hirem Wee. Nëmme war mir äis beméien, an éierlecher Ënnerscheidung vun de Geeschter dem Herrgott säi Wëllen z'erkennen, si mir op engem gudde Wee. Dobäi dierfe mir op seng Zouso bauen, datt hien d'Mënsche kennt a weess, wat mir brauchen a wat gutt fir äis ass.

An engems stécht an deem Wuert vum Sech-géigesäiteg-Kennen awer och d'Opfuerderung zum Striewen no Eenheet an der Kierch. Mir sollte probéieren, manner an de Schemata „uewen – ënnen“, „Geeschtlech – Laien“, „Bëschof – Kierchevolle“ ze denken, mä méi d'Gemeinsamkeet vun en all am Bléck hunn. Mir hunn dach eng gemeinsam Hoffnung, e gemeinsame Glaf, eng gemeinsam Léift. Sollt dat net an d'Vitrinn gestallt ginn?! Op Dauer huet nämlech nëmmen dat Bestand, wat verbënnt, net dat, wat trennt – dees sinn ech mir sécher. All déi Ausernanersetzungen a Meenungsverschiddenheeten, wat dann elo de richtege Wee ass, sollte gedroe si vum Wëllen, d'Eenheet ze sichen, net de Sträit an d'Divisioun. Vun dohier sinn och Droungen (wéi een se heiansdo ze héiere kritt), et géif een aus der Kierch austrieden, wann sech bestëmmt Saachen net ännere géifen, wéineg hëllefträich. Villméi ass et wichteg, se all matzehuelen a Kompromësser ze schléissen. Am Geescht vum gudden Hiert sollen Hiert an Häerd openee lauschten an sech a géigesäiteger Wäertschätzung kennen- a verstoe léieren. Dat ass fir mech de Sënn vum Saz: Ech kenne meng Schof a meng Schof kenne mech (Joh 10,14).

Sou kann d'Bild vum gudden Hiert vläicht e bësse vereelt wierken, vu senger Bedeitung hier ass et awer en héich aktuell Bild, well et schwätzt vum Vertrauen, vun der Verantwortung a vun der Versöhnungsbereetschaft, ouni déi d'Kierch net bestoen a scho guer net an d'Zukunft goe kann.

5. Et ass och dofir net nëmmen e schéinen Zoufall, mä vläicht souguer eng Fügung, datt eis Oktav ëmmer op dësem Sondeg vum gudden Hiert ufänkt. D'Evangelium, dat um éischen Oktavsondeg verkënnegt gëtt, weist äis de Jesus eebe grad als dee gudden Hiert, deen äis invitéiert, äis op hien

anzeloossen. Wa mir dat maachen, da realiséiert sech och d'Thema vun der Oktav vun dësem Joer: Op eemol war alles anescht! Mir mierken, datt mir eise Liewen eng aner, eng nei Ausrichtung ginn. Mir huelen an Uecht, datt net méi déi innerkierchlech Muecht-kämpf dominéieren, mä datt mir zesammen un engem Strack zéien an datt mir äis – wéi ech et scho gesot hunn – a géigesäiteger Wäertschätzung kennen- a verstoe léieren. An et gëtt dann och daitlech, wéi den Herrgott ëmmer erëm – wéi e gudden Hiert – fir äis surergt, wéi hie mat äis geet an äis net am Plang léisst.

6. Mir feieren dës Oktavmass ganz besonnesch fir de Piusverband, fir d'Kierchesängerinnen a -sänger, fir hir Dirigenten an Organisten a fir all Frënn vun der Musica sacra hei an eiser Äerzdiözes. Och fir äis all gëllen déi Ureegungen, déi ech vum Bild a vun de Wieder vum gudden Hiert aus dem Evangelium vun haut ofgeleet hunn, an dat op eng ganz spezifesch Manéier.

Ech hu virdu gesot: Dem gudden Hiert seng Muecht ass eng aner wéi déi gesellschaftlech Muecht, déi een dacks domat verbënnt. Et geet em eng geeschtlech Vollmuecht an Autoritéit, net em d'Muecht, alles selwer entscheiden ze kënnen an dobäi d'Mënschen aus dem Bléck ze verléieren.

Och an eise Verband, och an deenen eenzele Chorallen, déi an eise Verband zesammegeschloss sinn, dierf et net em weltlech Muecht goen, dorëms wien elo wat ze soen huet a wien sech um Enn duerchsetzt, mä mir mussen eist Wierken un der Musica sacra als en Déngscht ugesinn, fir d'alleréisch als en Déngscht um Herrgott – mir sange jo am „Gottesdéngscht“ –, an dobäi dierfe mir d'Mënschen net aus dem Bléck verléieren, fir déi a mat deene mir sängen, an zwar déi ganz konkreet Mënsche mat hirer Freed an hirer Hoffnung, mat hirer Trauer an hirer Angscht (cf. GS 1). Eise Poopt Franziskus huet dat eng Kéier esou ausgedréckt: „Man muss es verstehen, das Wort Gottes in Gesang, Klänge, Harmonie umzusetzen und zu übertragen, die das Herz unserer Zeitgenossen in Schwingung versetzen und auch eine angemessene

ne emotive Atmosphäre schaffen, die auf den Glauben einstimmt und die Annahme und volle Teilhabe an dem Geheimnis, das gefeiert wird, erweckt“ (Ansprache an die Teilnehmer an der internationalen Tagung für Kirchenmusiker [4. März 2017]).

Och déi zweet Ureegung gëllt fir äis Kierchesänger: Et geet em Vertrauen a Versöhnungsbereitschaft, et geet em déi noutwenneg Eenheet am Glawen an an der Léift. Och do si mir gefuerdert, jiddwer eenzelen! De Poopt seet dozou: „In diesem Zusammenhang wird eine zweifache Sendung deutlich, die die Kirche erfüllen soll, besonders durch jene, die in verschiedenen Funktionen in diesem Bereich tätig sind (an do si mir Kierchesänger da besonnesch ugesprach). Es geht einerseits darum, das reiche und vielgestaltige aus der Vergangenheit überlieferte Erbe zu wahren und wertzuschätzen, indem man es mit Ausgewogenheit in der Gegenwart gebraucht und dabei die Gefahr einer nostalgischen oder ‚archäologischen‘ Sichtweise vermeidet. Andererseits muss dafür gesorgt werden, die Kirchenmusik und den liturgischen Gesang in vollem Umfang in die künstlerischen und musikalischen Sprachen der Gegenwart zu ‚inkulturieren‘“ (ebd.). Eenheet an der Villfalt deemno. Doduerch fanne mir och eng Eenheet an der Léift, déi äis un den Herrgott eruféiert, well eist Biede méi inneg gëtt, well duerch d'Zesummeleeë

vun eise Stëmmen d'Eenheet vun den Häerzer verdéift an déi ganz liturgesch Feier zu engem Prélude vun der himmlischer Liturgie gëtt (cf. ebd.), wou mir Christus, dem gudden Hiert begéinen, deen äis dréit, grad och elo an dëse fir eis Chéier esou schwéiere Corona-Zäiten.

7. Och d'Maria, eis Tréischterin, ka fir äis esou en Hiert sinn, deen äis op de Wee vum Liewe féiert, deen äis och an eise Liewe Spuere vun der Léift entdecke léisst, déi den Herrgott all deene schenkt, déi hie gär hunn. An och wa mir op hiert Liewe kucken, da kënnen mir do Spuere vun där Léift erkennen, Spueren, déi fir äis eng Hëllef an eng Stäip si kënnen, an déi äis leschtenenns och e Stéck virubringen op eise Liewenswee.

Loosse mir drëms bidden, datt dës Gnodenzäit vun der Oktav äis d'Aen opmécht, fir datt mir – un der Hand vun der Muttergottes, eiser Mamm an Tréischterin – de Wee bei Christus, dee gudden Hiert, fannen, deem mir net egal sinn, mä dee jidderee vun äis beim Numm rífft, deen äis dréit an deen äis Undeel schenkt u sengem Liewen.

Amen.

Abbé Claude BACHE
kierchleche Beroder vum Piusverband

AGENDA - POSTES VACANTS - VARIA

Postes vacants

D'Kanner- a Jugendchorale Bouneweger Nuechtigailercher sicht en(g) Dirigent(in) fir September 2021.

D'Prouwe sinn dëschdes fir 3 Altersgruppe vun 3 bis 18 Joer.

Kontakt: Mme Nicole Boulmont • Tel.: 691 557 665 • E-mail: nboulmont@gmail.com

D'Chorale Ste-Cécile Lëntgen sicht en(g) Dirigent(in), en dynamische Veräin mat 25 Sänger*innen.

D'Prouwe sinn dëschdes vun 19:30-21:00 Auer zu Lëntgen am Proufsall vun der Chorale.

Kontakt: Raym Hoffmann, President • E-mail: raymond.hoffmann@education.lu

De Cercle Vocal Belval-Metzerlach sicht en(g) Dirigent(in) fir méiglechst direkt.

D'Chorale ass aktiv souwuel um kierchleche wéi och um weltleche Plang.

Kontakt: Tel.: 59 01 65 • E-mail: grada@pt.lu

D'Par Déifferdeng Saint-François-d'Assise sicht en(g) Dirigent(in)

fir hir nei Chorale, déi aus der Fusioun vun de Chorallen Uewerkuer-Nidderkuer-Fousbann entsteet.

Kontakt: Mme Régine Bernard • Tel.: 58 85 72 • E-mail: reginebernard@hotmail.com

D'Chorale Ste-Cécile Ehle/Mess sicht en(g) Organist(in).

Kontakt: René Heischbourg, President • Tel.: 621 395 849 • E-mail: heischr@pt.lu

Offres de services

Den Här Paul Lallemand bitt sech un als Organist fir Massen a Prouwen (souwuel fest wéi och als Aushëllef).

Kontakt: Tel.: +352 621 684 941

Organist an Organistin bidde sech u fir am ganze Land ersetzen ze goen.

Och als **Dirigent(in)** kënne si gefrot ginn, wann Nout um Mann ass.

Kontakt: Tel.: +352 81 23 27 • +352 691 812 327

Madame Annie Saulier de Longwy propose ses services comme **accompagnatrice de chorales au piano**.

Contact: Tél.: 0033 382 257960 • TM: 0033 675 221 009

Varia

Congé annuel

!! D'Büroe vum Piusverband sinn zou **vum 16.08.–31.08.2021 inclus wéinst CONGÉ ANNUEL !!**

Offre d'Emploi

L'UNION SAINT-PIE X – PIUSVERBAND ASBL

Fédération Nationale des Chorales d'Eglise de l'Archidiocèse de Luxembourg

est à la recherche

d'un(e) secrétaire administratif(ve)

pour les besoins du secrétariat fédéral.

20 heures/semaine à partir du mois d'octobre 2021

Pour toutes questions

- tél. 26 20 18 98 du lundi au jeudi de 7h30 à 12h30

- envoyer un e-mail (saintpie@pt.lu) au secrétariat

ou bien adresser un courrier par voie postale à

Union Saint-Pie X, 3 route d'Arlon, L-8009 Strassen

>> On vous contactera le plus vite possible! <<

Ils ont rejoint les chœurs célestes

BERINGER Roger –
membre actif de longue date, trésorier
et membre du comité de la 'Chorale
Emmer-Frou Téiteng'

CAMY Marc –
membre actif de longue date, ancien
chef de chœur et président de la
'Chorale Ste-Cécile Lampertsbiërg';
acteur de longue date, chef de chœur,
choriste et réviseur de caisse de la
'Chorale Ste-Cécile Stroossen'

ENGELMANN Clément –
membre actif de longue date de la
'Chorale Sang & Klang Pafendall'

FASSBINDER Roger –
membre actif depuis 1950, membre
du comité et acteur de la 'Chorale
Cäcilia Schweecherdal'; membre
actif des 'Chorales réunies Biekerech-
Rippweiler-Schweecherdal'

FISCH François –
ancien membre actif de l'ancienne
'Chorale Ste-Cécile Uewerkuer'
et de l'ancienne 'Chorale Caecilia
Déifferdeng'

FRANK Vic –
membre actif de longue date de
l'ancienne 'Chorale Ste-Cécile
Useldeng'

GROHS Johny –
membre actif, ancien membre du
comité et président de longue date de
la Chorale 'Mäerzeger Männerchouer'
et de la 'Chorale Ste-Cécile Dikrech'

HAUPERT Marie-Jeanne –
membre actif de longue date de la
'Chorale Ste-Cécile Hoen-Klengbetten'

JACOBY Ketty –
membre actif de longue date de la
'Chorale Ste-Cécile Lellig'

KIEFFER Aloyse –
membre actif durant plus de 60 ans
et vice-président depuis 2005 de
la 'Chorale Ste-Cécile Munneref';
membre actif et membre du comité de
la 'Chorale A.E.M.'

KREMER Roger –
membre actif de longue date de la
'Chorale Ste-Cécile Sandweiler' et de
la 'Chorale Ste-Cécile Réiser-Krautem'

KUGENER Antoine –
ancien président de l'Union Chorale
Vichten'

LIES Edouard –
membre actif durant plus de 60 ans
de la Chorale 'Sang Mat Waldbëlleg/
Haler'

LIMPACH-FEIDT Jeanne –
ancien membre actif de la 'Chorale des
Exilés'

MATHIEU Pierre –
organiste de longue date des 'Chorales
Par Hesper-Réiser-Weiler'; ancien
organiste de la 'Chorale Ste-Cécile
Walfer'; ancien chef de chœur et
président du 'Izeger Gesank'

MICHELS-THOLL Lony –
membre actif de la 'Chorale Sang Mat
Waldbëlleg/Haler' et de la 'Chorale
Ste-Cécile Beëfort'

QUINTUS Robert, Abbé –
ancien praeses de la 'Chorale Ste-
Cécile Ettelbréck'

REDING Ernest –
membre actif durant plus de 50 ans et
président de longue date de la 'Chorale
Ste-Cécile Bridel'

SCHMIT Amélie –
membre actif de longue date de la
'Chorale Ste-Cécile Hoen-Klengbetten'

SCHMIT Otto –
membre actif de longue date de la
'Chorale Ste-Cécile Bissen'

SCHMITT Jean –
membre actif de longue date de la
'Chorale Esch/Grenz'

Léiffraweschdag

Léiffraweschdag, Maria Himmelfaart oder Mariä Himmelfaart
ass e kathoulesche Feierdag, deen de 15. August gefeiert gött.

Traditionell gött deen Dag zu Lëtzebuërg de Krautwesch
geseent, e Bëndel vun zesummegeboune Kraider a Friichten,
och einfach Wesch genannt. Vun dëser Traditioun staamt
dann och den Numm Léiffraweschdag fir Mariä Himmelfaart
(Assumptio Mariae, op Latäin).

Buchvorstellung zum Abschluss der Jubiläumsfeiern

2019 feierte der Piusverband seinen fünfzigsten Geburtstag. Zwar gab es bereits in den 1950er Jahren Bestrebungen, die Kirchenchöre der Diözese Luxemburg in einem Verband zusammenzufassen, wie dies in einigen Nachbarländern schon lange der Fall war. 1957 wurde durch Bischof Leo Lommel eine kirchenmusikalische Kommission eingesetzt, 1961 wurden gar erste Verbandsstatuten veröffentlicht, doch erst die unsichere Lage der Kirchenchöre nach der Liturgiereform des Zweiten Vatikanischen Konzils bewirkte am 10. November 1969 die volle Aufnahme der Verbandsarbeiten mit neuen Statuten und einer neuen Führungsriege.

Die Feierlichkeiten, die durch ein spezielles Logo des Luxemburger Künstlers und Priesters Francis Felten visuell hervorgehoben wurden, spiegelten die Vielfalt der Kirchenmusik: Nationales Konzert mit dem Chor der Kathedrale in Diekirch mit Werken von Luxemburger Komponisten aus den letzten 50 Jahren, eine Oktavmesse, die von Kinder-, Jugend- und Erwachsenenchören gemeinsam gestaltet wurde, ein hochkarätiges Konzert mit der „Schola gre-

goriana Pragensis“ in der vollbesetzten Kleriker Abteikirche, ein Orgelkonzert mit vier jungen Künstlern in Lintgen und eine akademische Festsitzung in Strassen mit einem beachtenswerten Vortrag von Dr Marius Linneborn, Leiter des Deutschen Liturgischen Institutes, zum Thema „Vom Singen des Chores in der Liturgie heute.“

Im Festprogramm war auch eine Broschüre vorgesehen, um sowohl die Verbandsgeschichte als auch die Feierlichkeiten zu dokumentieren. Aus der Broschüre ist mittlerweile ein Buch von 240 Seiten und über 150 Abbildungen geworden, das mit pandemiebedingter Verspätung erst am 17. April 2021 am Sitz des Piusverbandes in Strassen offiziell vorgestellt wurde.

Präsident Albert Brauch war erfreut, bei dieser Gelegenheit den Erzbischof von Luxemburg, Jean-Claude Kardinal Hollerich, Generalvikar Patrick Muller, Dompropst Georges Hellinghausen, den Verantwortlichen für den Bereich Musik im Kulturministerium Joé Haas, die Direktorin des „Centre de formation diocésain“ Renée Schmit und die

Mitglieder aus Zentralvorstand und Delegiertenversammlung begrüßen zu können.

In seiner Ansprache ging er kurz auf die prägenden Ereignisse in der Verbandsgeschichte ein, die Sängertreffen, die vieleninteressantenFortbildungskurse, die nationalen Konzerte und abwechslungsreich gestalteten Oktavmessen. Hauptziel war immer, die Chöre zu unterstützen und zusammenzuführen. Der Verband wurde zur Vereinigung ohne Gewinnzweck, schließlich als gemeinnützig anerkannt und staatlich konventioniert. Die Arbeitsbedingungen verbesserten sich merklich: aus dem kleinen Büro im Bahnhofsviertel konnte man in die Rue du Curé, dann nach Merl und 2016 in die jetzigen Räume in Strassen umziehen.

Ständiges Problem der Kirchenchöre, speziell in den letzten Jahren, ist der mangelnde Nachwuchs. An vielen Orten hat man wenig Kontakte mit den Nachbarn gepflegt, das Repertoire kaum erweitert, den Anschluss verpasst. Heute steht man vor großen Fragezeichen: werden die Chöre ihre Arbeit nach der Corona-Pause in gewohnter Weise wieder aufnehmen, gar zu neuen Ufern aufbrechen? Oder wird die Sängerzahl nicht mehr ausreichen, um weiterhin bestehen zu können.

Was erwartet den Leser im Buch? Nach den Vorworten findet man eine Verbandschronik (besonders des letzten Jahrzehnts), Berichte von den Feierlichkeiten des Jahres 2019, aber auch einige größere Artikel zur Geschichte,

Lage und möglichen Zukunft der Luxemburger Kirchenmusik. So soll das Buch Erinnerung und Ansporn für die weitere Arbeit sein.

In seiner Antwort dankte Kardinal Hollerich dem Verband für mehr als 50 Jahre Arbeit im Dienst des Gottesvolkes und speziell für die Mitarbeit beim intergenerationellen Dialog. Er unterstrich die Wichtigkeit der Chöre, die europäische Kunst und Kultur in viele gesellschaftliche Schichten hineingetragen haben. Auch er persönlich habe so in einer Arbeiterfamilie Klassik kennen und schätzen gelernt. Doch die Zeiten ändern sich: viele Jugendliche singen auch dann nicht mit, wenn das Programm sie musikalisch anspricht, andere sind dagegen musikalisch höchst engagiert. Es gibt keinen Kanon an guten und wichtigen Gesängen mehr, aber eine Vielfalt an Formen, und es gibt auch wirklich Begeisterte. Treue zur Tradition und gleichzeitige Offenheit für Neues ist Aufgabe der ganzen Kirche und besonders der Kirchenmu-

sik. Das Jubiläumsbuch des Piusverbandes sei dabei nicht nur historisch interessant, sondern gebe auch viele Denkanstöße.

Dompropst Georges Hellinghausen, der auch als Autor eines Beitrages zur Geschichte der „Radiomassen“ mitwirkte, bedankte sich für die Arbeit des Verbandes, besonders bei der Planung der Rundfunkgottesdienste, bei denen man aktuell sehe, wie die Chöre unter veränderten Bedingungen ihre Arbeit wieder aufnehmen, auch wenn das ein Singen mit Abstand und Maske bedeute. Eine große, zukunftsweisende Neuerung sei der Umbau der Übertragungen auf Bild und Ton: aus der „Radiomass“ wird eine „Téleesmass.“

Vizepräsident Marc Boever dankte allen Beteiligten für ihre Arbeit in Wort und Bildbeiträgen. Vor allem aber dankte er Präsident Albert Brauch für seine „Wahnsinnsarbeit“, ohne die das Buch nicht erschienen wäre.

„Union Saint-Pie X 1969-2019“ enthält neben der Verbandschronik etliche Beiträge von allgemeinerem Interesse: neben dem bereits erwähnten Artikel zur Geschichte der Rundfunkgottesdienste (G. Hellinghausen) finden wir einen Beitrag zum Luxemburgischen als Liturgiesprache (C. Bache), zur Situation des Orgelunterrichts in Luxemburg (P. Kayser), zum Orgelbau (P. Colombo), zur Geschichte des „Canticum Novum“ (L. Willkomm) und zum Dokumentationszentrum des Verbandes (P. Colombo). Einige Autoren befassen sich mit der Situation und den Aussichten der luxemburgischen Chormusikbewegung (A. Herold und J.-M. Kieffer, A. Loor, M. Loewen) und der Rolle der Musik im kirchlichen Erneuerungsprozess (R. Schmit).

Zum Preis von 50€ (zzgl. Porto) kann das Jubiläumsbuch im Verbandssekretariat bezogen werden.

Laurent WILLKOMM

Décorations nationales 2020 et 2021

Sur proposition du Comité Central de l'Union Saint-Pie X et à l'occasion de la Fête Nationale, le Grand-Duc Henri a daigné conférer dans les ordres nationaux 16 décorations à des choristes méritants affiliés à la fédération. Lesdites décorations ont été remises par Madame Sam Tanson et Monsieur Jo Kox, Ministre de la Culture respectivement Premier Conseiller de Gouvernement, en présence du Comité Central de l'Union en date du lundi 21 juin à la Philharmonie à Luxembourg.

ORDRE GRAND-DUCAL DE LA COURONNE DE CHÊNE

Promotion de 2020

DONVEN-SEIWERT Eliane, membre actif de la 'Chorale Ste-Cécile Beaufort'
GROF Henri, membre actif de la 'Chorale Ste-Cécile Rambrouch'
HURT-SCHILTZ Marianne, membre actif de la 'Chorale Ste-Cécile Moersdorf'
MIEDEN Irène, membre actif de la 'Chorale Ste-Cécile Remich'
NILLES-FACK Rely, membre actif de la 'Chorale Ste-Cécile Eischen'
SCHILLING-WEWER Hilda, membre actif de la 'Chorale Ste-Cécile Beaufort'
THIELEN-SEIWERT Nicole, membre actif de la 'Chorale Ste-Cécile Beaufort'

Promotion de 2021

HOFFMANN-SOISSON Mathilde, membre actif de la 'Chorale Ste-Cécile Lorentzweiler'
LETSCH François, membre actif de la 'Chorale Ste-Cécile Dommeldange'
LUDWIG Pierre, membre actif de la 'Chorale Ste-Cécile Dommeldange'
MILBERT Roland, membre actif de la 'Chorale Ste-Cécile Waldbredimus'
WANDERSCHIED-AUST Justine, membre actif de la 'Chorale Ste-Cécile Lorentzweiler'
SOISSON-SCHEECK Jeanny, membre actif de la 'Chorale Ste-Cécile Lorentzweiler'

ORDRE DE MÉRITE DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG

Promotion de 2020

SCHILTZ Jean, membre actif de la 'Chorale Ste-Cécile Beaufort'

Promotion de 2021

GRETHEN Jos, membre actif de la 'Chorale Ste-Cécile Waldbredimus'
JUNG Pierre, membre actif de la 'Chorale Ste-Cécile Waldbredimus'

Le Comité Central de l'Union Saint-Pie X s'empresse de présenter aux 16 choristes honorés ses très vives félicitations et ses sincères sentiments de gratitude et de reconnaissance.

De Magnificat an der éischer Hallschent vum 20. Joerhonnert

Nodeems mir am leschte Canticum Novum beliicht hunn, wéi d'Traditioun vun de Gebiet- a Gesangbicher zu Lëtzebuerg ugefaangen huet, kucke mir dës Kéier op de Werdegang ronderëm déi zwee Weltkricher.

1912 gouf dat véiert Gebiet- a Gesangbuch fir Lëtzebuerg publizéiert – dëst no der Himmelsharfe vun 1846, engem Gebiet- a Gesangbuch vun 1867 an engem vun 1894. D'Gebiet- a Gesangbuch vun 1912 dréit als éischt de Numm „Magnificat“. Vundo unschwätzt een, wann een zu Lëtzebuerg vum diözesane Gebiet- a Gesangbuch schwätzt, ëmmer vum Magnificat. De Numm baut op der laanger Verbonnenheet vun der Lëtzebuurger Kierch mat der Muttergottes op, wéi am leschte Canticum Novum erkläert gouf. Begrënner vun dësem Numm war de Seminärprofessor Dr. Georges Kieffer (1867-1937). „Vom Seminar aus sah er auch die Not des Volkes. Dies bewog ihn, das ‚Magnificat‘ zu schreiben, das heute jedes Kind bei uns in Händen hat“¹, sot de Bëschof Joseph Philippe a senger Priedegt beim Begriefnes vum Professor G. Kieffer den 11. Dezember 1937. A sengem éischte Magnificat vun 1912 benotzt de Professor Kieffer nach säi Pseudonym „Dr. G. Marianus“. Am Magnificat vun 1914 fanne mir awer schonns säi richtegen Numm „Dr. G. K.“

An den 1910er Jore bis zum Zweete Weltkrich sinn eng Partie Magnificaten entstanen. Ugefaange mam schonns erwäante Magnificat vun 1912, si weiderer an de Joren 1914, 1916 an 1919 gedréckt ginn, woubäi dëst sécher net all d'Ausgabe sinn. E leschten, deen ech selwer hunn, ass ëm 1935 gedréckt ginn. Leider steet keen Datum am Buch, mee dat vir am Buch agepechte Bildchen „Zum Andenken an die Heilige Firmung [...] am 16. Juli 1935 [...]“², léisst op d'Entstéungszäit schléissen. All dës Magnificaten kënnen opene bezu ginn. Obwuel verschidde Lidder an d'Titelbild änneren, bleift d'Virwuert ëmmer dat selwecht. Déi genee Entstéungprozesser vun den eenzele Bicher sinn net méi erëmzeginn, well am Lëtzebuurger Ordinariatsarchiv keng

Dokumenten ze fanne waren. Trotzdeem well ech kuerz de Magnificat vun 1912 an dee vun 1916 erausgräifen.

De Magnificat vun 1912 huet als Titelbild d'Jongfra Maria an d'hellegt Sakrament vun der Eucharistie. Nom Titelbild, der Titelsäit an dem Imprimatur vum Bëschof Jean-Joseph Koppes ass d'Virwuert ze fannen. Dëst

ouni Autorenumm publizéiert Virwuert mécht däitlech, datt d'Gebiet- a Gesangbuch fir de Gebrauch am öffentleche Gottesdénsgsch a fir privat Andachte bestëmmt war.³ Gebieder a Gesäng goufen esou ausgewielt, datt si deene Gleewegen an all Situatioun hëllefbräich kënne sinn a si am perséinleche Gebiet stärke sollen.⁴ E weideren Abschnitt am Virwuert versicht d'Aféierung vun de Lidder an der Mass ze reegelen, esou wéi de Pöpst Pius X. et 1903 a sengem Motu proprio „Tra le sollecitudini“ iwwert déi aktiv Participatioun vun de Gleewegen um Gottesdénsgsch gewünscht huet. E wichtege Leitsaz vum Magnificat ass dat biblescht Wuert aus dem Kolosserbréif: „Das Wort Christi wohne in euch und ströme über, indem ihr in aller Weisheit euch selber belehrt und aufmuntert durch Psalmen, Gesänge und geistliche Lieder und in Dankbarkeit Gott lobset in eurem Herzen.“ (Kol 3,16)⁵ D'Buch besteet aus zwee groussen Deeler. Am éischten Deel sti Gebieder, 6 Litaneien an 8 laténgesch Gesäng ouni Nouten. Am zweeten, méi klengen Deel sinn d'Lidder ofgedréckt. Am bäigefügten Anhang sinn nach

1 Artikel im „Luxemburger Wort“ vom 11. Dezember 1937, ohne Autor: Begräbnis von Monseigneur Dr. Georg Kieffer. In: Luxemburger Wort, [ohne Angabe des Jahrganges] (1937), 345/346, S. 4.

2 Eintrag zum Gedenken an die heilige Firmung. In: Magnificat oder Gebet- und Gesangbuch für die Diözese Luxemburg. Herausgegeben auf Anordnung des Bischöflichen Ordinariates. Luxemburg: Verlag der Sankt Paulus-Druckerei (ohne Jahr), o. S.

3 Vgl. Vorwort (ohne Autorennamen). In: Magnificat oder Gebet- und Gesangbuch zum besonderen Gebrauch in der Diözese Luxemburg von Dr. G. Marianus. Luxemburg: Sankt Paulus-Gesellschaft 1912, o. S.

4 Vgl. ebd.

5 Ebd.

Diözese Luxemburg“ eraus.⁷ Den Imprimatur huet de Bëschof Joseph Philippe ginn; Editeur war d’St. Paulus-Druckerei. No dem Titelbild mat Maria als Consolatrix afflictorum, kënnt d’Virwuert vum Bëschof, an deem dëse betount, datt d’Buch de Kanner hëllef soll, an Tugend a Frëmmegkeet ze wuessen. Och wann dëst Bichelchen an der Haaptsaach fir d’Kanner geduecht war, esou waren e puer Gebieder fir Erwuessener dran, déi hinnen d’Méiglechkeet ginn hunn, fir sech un den Andachten an der Kierch kënnen ze bedeelegen. Obwuel et just e klenge Buch ass, enthält et awer 103 Lieder, allerdéngs ouni Nouten. Vun dësem Buch gouf et e puer Oploen. Esou huet d’St. Paulus-Druckerei de 6. Januar 1948 eng véiert Oplo gedréckt, obwuel am selwechte Joer och den eigentleche Magnificat erauskoum.

zousätzlech e puer Lieder an zwee weider Gebieder ze fannen.

Während dem Éischte Weltkrich – enger Zäit, wou eigentlech manner Bicher gedréckt goufen – ass de Magnificat vun 1916 ausgeschafft a gedréckt ginn. D’Titelbild gouf post pressum agepecht a weist d’Maria als Tréischterin am Leed. D’Virwuert gouf quasi ganz vun 1912 iwuerholl. De Gebietsdeel ass dee selwechten, allerdéngs gouf et bei de Lieder e puer Changementer, ënner anerem sinn der bäikomm. Bis an 1930er Jore ginn et ëmmer erëm Neioploe vun dësem Magnificat mat eenzelen Ännerungen. Als Begleetpublikatioun kann deelweis d’Diözesangesangbuch gesi ginn, well verschiddeleche Nummern aus deem jeweils anere Buch derbäi gesat gi sinn. Allerdéngs ass dat ganz oniwiersiichtlech, well d’Diözesangesangbuch onofhängeg entstanen ass an am Magnificat just Verweiser drop enthalte sinn.

Du koum den Zweete Weltkrich. Et konnte keng Magnificat méi gedréckt ginn, net zulescht well och de Pabeier rar war. Esou klot och 1943 d’Bëscheeflecht Ordinariat am „Kirchlicher Anzeiger“ iwwert e Mangel u Gebiet- a Gesangbicher.⁶ Eréischt 1948 gouf deen nächste Magnificatgedréckt. Fird’Knaptheet u Gebietbicher ze behiewen, koum 1945 als Virausgab an als Viraarbecht fir de grouse Magnificat de „Kinder-Magnificat, Gebet- und Gesangbuch für die Schulkinder der

Leider ass et schwierig, den Entstéigungsprozess vum Magnificat vun 1948 erauszefannen, well keng Dokumenter an den Archive sinn an de Magnificat weder a bëscheeflechen Hierdewierder nach am „Kirchlicher Anzeiger“ erwäänt gouf. Allerdéngs schéngt d’Publikatioun vum Magnificat e groussen a laang geheegte Wonsch gewiescht ze sinn, wéi de Bëschof Dr. Joseph Philippe am Virwuert schreift. Mat dësem Magnificat wollt een déi Gleeweg un déi grondleeënd Wourechte vum Glawen erënneren a si an de liturgesche Sënn vun den eenzele Fester aféieren.⁸ Opgebaut ass d’Buch ewéi seng Virgänger aus zwee onofhängegen Deeler: Gebieder a Lieder. Et befannen sech 188 Gesäng am Buch an an engem klengen Anhang 22 Gesäng fir Kanner an 7 Choralmassen. Als Begleetpublikatioun gouf et en Lidderauszug (1948).

No dëse schwierigen Zäite ronderëm d’Weltkricher, wou et problematesch ass déi genee Geschicht vun den Magnificaten nozezeechen, gëtt d’Dokumentelag erëm méi kloer. Eng Neioplo krut den Magnificat gutt 20 Joer méi spéit kuerz virum Zweete Vatikanesche Konzil. Op dëst Gebiet- a Gesangbuch wäert ech an der nächster Ausgab vum Canticum novum agoen.

Marc LOEWEN

⁶ Vgl., „Bezug von Gebetbüchern“. In: Bischöfliches Ordinariat (Hrsg.): Kirchlicher Anzeiger, 73 (1943), 7, S. 3f.

⁷ Vgl., „Kinder-Magnificat“. In: Bischöfliches Ordinariat (Hrsg.): Kirchlicher Anzeiger, 75 (1945), 27, S. 3f.

⁸ Vgl., Philippe, Joseph. Vorwort. In: Magnificat. Gebet- und Gesangbuch für die Diözese Luxemburg. Herausgegeben auf Anordnung und mit Gutheißung des Hochwürdigsten Herrn Bischofs Dr. Joseph Philippe. Luxemburg: St. Paulus-Druckerei 1948, o. S.

La partition du chanteur

Les partitions du répertoire de chant ont un certain nombre de particularités qui les font plus ou moins largement différer de celles du répertoire instrumental. Une des raisons majeures de ces divergences vient de la présence d'un texte, dont la présence sous les notes impose le placement des nuances au-dessus du système. Très souvent aussi, le traitement syllabique du texte influe d'une manière quelquefois plutôt dramatique sur la notation rythmique.

Voyons, pour illustrer nos propos, l'extrait noté suivant :

25. Caldi sospiri

Realization by **LUIGI DALL'APICCOLA**   **RAFFAELLO RONTANI**
 [Andante espressivo]   115 - 1425

Voice

1. Cal - di so - spi - ri. Che - so - te dal cu - ra, Deb - bi - te ve -
 2. Cal - di so - spi - ri. Cor - re - te da Chi - ri, Pas - se - te il

PIANO

p sost.

lan - do. Nel sen - ti - mi - o a - mo - re. De - te al - la gra - tia. Che
 pol - la, Tem - pra - - te! mi - ar - do - ri. E pol - la - ti - el Can -

f *espr.*

tu - mo. Tu - do - re, Che - ni - ri. Ois - mo - re. Fra - san - ti mar - ti - ri, O
 gra - te - vi in can - to. E tu - gra - ti - a mio - giu - sto, Se - nan - gra - de - vi - ri.

cal - di so - spi - ri
 cal - di so - spi - ri

Figure 1 : « Caldi sospiri » de Raffaello Rontani, édition National Music Company, New York City

Si cette partition semble être facile à aborder pour un musicien expérimenté, l'essai de la chanter directement en lecture à

vue échouerait presque sûrement : ceci grâce à deux endroits critiques, que nous analyserons par la suite sous ses aspects gestaltistes.

Le deuxième système contient une structure rythmique complexe, difficile à lire, car la notation, choisie par l'éditeur, contient simultanément deux rythmes différents : celui attribué à la première strophe, ainsi que celui de la troisième strophe. Nous sommes ici en présence d'une interférence d'informations. Rares sont les chanteurs qui liraient ces mesures sans broncher et surtout sans se tromper, même si on leur demandait de se limiter à la seule lecture rythmique du texte.

Ce qui est, d'une part, un moyen pour économiser de la place, du papier et de l'argent est, sur le plan communicatif, un choix erroné. Nous ne sommes pas ici, en présence d'une redondance de type artistique, mais d'une interférence.

Dès qu'un chanteur aura analysé cet endroit et développé une stratégie pour le « résoudre », il le maîtrisera suffisamment bien pour ne plus souffrir de ce type de raccourci.

Voyons maintenant, comment on devrait lire cet extrait (à gauche se situe l'original, à droite sa « dissolution », superposée de sa correspondance en notation instrumentale) :

Notation instrumentale

Notation vocale

(1.) Nel sen - ti - mi - o a - mo - re.
 Tem - pra - - te! mi - ar - do - ri.

Notation instrumentale

Notation vocale

(2.) Tem - pra - - te! mi - ar - do - ri.

Figure 2 : Interférence d'informations dans « Caldi sospiri » (2ème système)

La fin du deuxième et le début du troisième système sont difficiles à lire sur le plan rythmique, car l'écriture de style « vocal » ne permet pas de bien voir « arriver » les syncopes, qu'il faut, de surcroît, se forcer à chanter grâce à la prégnance du rythme régulier installé dès le début de la pièce et perpétué par l'interlude instrumental.

L'analyse suivante illustre bien cet isolement de deux syncopes sursautant en plein milieu d'une longue phrase apparemment régulièrement rythmée, aussi longtemps en tout cas, qu'on se fie à la facture rythmique des deux premières mesures de la pièce.

Voies

PIANO

Rythme prégnant

1. Cal - di so - spi - ri, Che - sci - te dal co - re, Del - gi - te vo -
 2. Cal - di so - spi - ri, Che - sci - te dal co - re, Del - gi - te vo -
 3. Cal - di so - spi - ri, Che - sci - te dal co - re, Del - gi - te vo -

4. Cal - di so - spi - ri, Che - sci - te dal co - re, Del - gi - te vo -

5. Cal - di so - spi - ri, Che - sci - te dal co - re, Del - gi - te vo -

Figure 3 : Rythmes prégnants dans « Caldi sospiri »
(2ème et 3ème systèmes)

Pour permettre un travail conséquent de cette pièce à un élève de conservatoire, habitué à lire les rythmes en notation instrumentale, je propose une démarche conséquente.

S'il s'agit ici d'un premier contact avec ce type de « problème », je propose d'utiliser deux fiches de travail qui permettent à l'élève

- de lire le texte dans le rythme sous la forme suivante (fiche 1) :

Cal - di so - spi - ri, Che - sci - te dal co - re, Del - gi - te vo -
 lan - do, Nel sen - so al ma - o a - mo - re, Di - to - tal - la en - da -
 ta - mo e fa - do - ro, Che mi - ri ch'io mo - ro Fra tan - ti mar - ti - ri O
 cal - di so - spi - ri

Figure 4 : Transcription rythmique de « Caldi sospiri »
(1ère strophe)

- de chanter la mélodie sur tralala ou un ou plusieurs autre(s) phonème(s) dûment choisi(s)¹ en fonction des facilités techniques de l'élève et qu'on aura pris soin de noter – elle aussi – en notation instrumentale (fiche 1) :

Figure 5 : Transcription « instrumentale » de « Caldi sospiri »
(avec le rythme de la 1ère strophe)

Après ce travail approfondi, il devient opportun de confronter l'élève à la partition originale (fiche 2) dans laquelle il devra essayer de déchiffrer la deuxième strophe sans l'aide d'une approche préparée. C'est là un excellent contrôle des facultés de lecture de l'élève. Le professeur peut ainsi tester s'il est capable de lire fluidement une partition en notation vocale² qu'il connaît à moitié (associations) tout en s'occupant de la bonne prononciation de la langue italienne³.

Arthur STAMMET
professeur de chant

1 Il est possible aussi, si l'élève fréquente encore des cours de solfège et s'il se sent plus à l'aise dans ce genre d'exercice qui crée des associations, de lui demander de solmiser ces trois lignes. Cette action doit pourtant être suivie d'une exécution avec d'autres phonèmes plus faciles à « chanter » et à placer.
 2 Ce type de notation est une source d'interférences à cause des redondances dues à un système de notation particulier et adapté au chant syllabique.
 3 Contrôle d'un répertoire de signes visuels et gestalts acoustiques, qui doivent faire partie des gains culturels de l'élève.

Et wor emol.....

eng Uergelfabrik zu Léntgen. Fir d'éischt, vun 1924 un, war et eng Filial vun der grousser, bekannter Firma Stahlhuth vun Aachen-Burtscheid. Dunn huet de Betrib sech selbststänneg gemaach ënnert dem Georges Haupt, an huet vun do un „Manufacture d'Orgues Luxembourgeoise succ. G.Haupt“ geheescht. De Georges Haupt ass am Joer 1952 gestuerwen, seng Neveuen hunn d'Uergelfabrik iwwerholl bis zu der Faillite am Joer 1962. D'Uergelfabrik, vun deem Ament un als „Manufacture d'Orgues Luxembourgeoise“, gouf du geleet vum Meeschter Nic. Loewen, dee scho fréier an der Firma matgeschafft hat, an tëscheduerch selbststänneg war. Et war virgesinn, datt dee jonken Uergelbauer Herbert Schmidt, esoubal wéi e säi Meeschter gemaach hätt, da sollt den Nic. Loewen als Leeder vun dem Betrib ofléisen. Mee et koum anescht. Op d'Bedreiwe vu verschiddene Leit gouf den Georg Westenfelder agestellt, e jonken Uergelbaumeschter, dee seng Léier beim Uergelbauer Werner Bosch zu Kassel gemaach hat, a vun deem Abléck un huet e ganz neie Wand zu Léntgen geblosen.

Wuel haten déi lescht Uergelen éiert de Georg Westenfelder d'Firma iwwerholl hat, (Basbellain 1967, Nidderwoltz a Walfer 1968) schonns keng Kegelladen méi, mee déi méttlerweil als besser ugesi Schläifladen, awer de Konzept vun deenen Uergelen war gréisstendeels nach ëmmer dee vu virdrun: wa méiglech zwee Manuale mat Pedal, als Basis e Prinzipal 8' Register an eng elektresch Traktur, also zolidd traditionell Uergelen mat just e bësse méi Aliquoten a Mixture wéi virdrun. 1971 gouf an der Méchelskierch um Fëschmaart an der Stad Lëtzebuerg déi restauréiert Uergel ageweit. Hei war e ganz neie Wee ageschloe ginn: net einfach eng nei Uergel an engem ale Gehais, mee en Instrument, dat ganz no de Prinzipien vum ale franséischen Uergelbau aus dem 17. Joerhonnert gebaut gouf. Dat Wierk mat senger franséischer Zongen (Grand Jeu) an senger Fongen a Mixturen (Plein Jeu) eegent sech perfekt fir d'Musik vun engem Couperin, De Grigny, Clérambault, Daquin, asw.

Dat war wierklech eppes Neies hei zu Lëtzebuerg, leider war jo esou gutt wéi näischt vun onsen „historeschen“ (wann een heirënner just d'Instrumenter vu virun 1800 gesäit...) Uergelen iwwerreg bliwwen.

Doropshi sinn och d'„Amis de l'orgue de St-Michel“ gegrënnt ginn, haut heeschen si „Amis de l'orgue Luxembourg“, déi sech säit méttlerweil bal 50 Joer fir d'Uergelen an d'Uergelmusik zu Lëtzebuerg asetzen.

Domat war den Ufank gemaach, vun deem Abléck un kruten, wéi aus der Lëscht ënnen ervirgeet, ganz vill Kierchen eng nei Uergel. Oft gouf dobäi den alen Harmonium duerch eng kleng Päifenuergel ersat, an déi war meeschtens aus der Manufaktur vu Léntgen. Wat engem direkt opfällt, ass, datt d'Spilltraktur an d'Registertraktur vun deenen Instrumenter ëmmer mechanesch ass, an dat ass jo bei klengen Uergelen och net falsch. Bei deene méi grousser Wierker ass dann awer oft d'Registertraktur elektresch, wat fräi Kombinatiounen, (spéider Setzerkombinatiounen) méiglech mécht.

D'Uergel vun der Jousefskierch zu Esch-Uelzecht hat 1977 zéng (!) Kombinatiounen; do war een deemools bass erstaunt. Haut ass dat näischt méi, d'Elektronik mécht bal alles méiglech.

Wat fir eng Instrumenter sinn elo aus där Wierklëscht besonnesch ervirzehiewen? 1977 Jousefskierch Esch, wou och

nach Päifen aus der éischter Uergel (Stahlhuth) vun 1885 iwwerholl goufen; d'grouss Uergel am Conservatoire Lëtzebuerg 1985 an natierlech d'klassesch Uergel hannen an der Kathedral 1995. An net ze vergiessen, nieft Sankt Méchel d'Neibauten am klassesche Stil an den ale Gehaiser: 1979 am Stadgronn, 1993 zu Veianen an 1996 zu Ëlwen.

Esou ëm d'Jordausendwenn huet de Wand sech nees gedréit: Noumer krut op Wonsch vum deemolegen Organist eng ganz elektresch Traktur, an interessant ass, datt 2011 zu Kielen d'Uergel hir Kegelladen behalen huet an och d'Dispositioun vun de Register bäibehale gouf. Dat war an der Nopeschierch zu Keespelt 1997 nach ganz anescht: Do gouf d'Uergel (1905, Müller vu Reifferscheid) einfach ofgerappt an e ganz neit Instrument ënner Verwendung vun en puer ale Register gebaut.

Wichtig wär hei och nach ervirzehiewen, datt d'Manufacture d'orgues luxembourgeoise net nëmmen Uergele fir de Lëtzebuurger Marché gebaut huet, mee och Instrumenter an d'europäescht Ausland an esouguer bis a Japan geliwert huet.

Firwat huet esou eng ruhmräich Firma missen ënnergoen? Engersäits huet natierlech d'Trennung vu Kierch a Staat, d'Ofschafe vun de Kierchefabriken an den allgemenge Réckgang vum Kierchebesuch eng Roll gespilt; et goufen an deene leschte Joren zu Lëtzebuerg kaum nach nei Uergele gebaut, an och gréisser Renovéierung goufe vill manner duerchgezunn, ausserdeem ass säit enger Rei vu Joren d'Konkurrenz am Uergel-Secteur vill méi grouss ginn. Et war och eventuell net gutt, datt bei verschiddene Renovéierungs-Projete vun Uergele mat Kegelladen an elektro-pneumatescher Traktur d'Firma Westenfelder Raute gewénkt huet, well si net dorunner interesséiert war (Sacré-Cœur Lëtzebuerg-Gare 1998, Arel St-Martin 2001, asw). Dat hat da villäicht spéiderhin Auswierkungen.

Mee wéi deem auch sei, mir siche kengem eng Schold ze ginn a freeën ons léiwer iwwert déi vill Uergele vu Lëntgen, déi an onse Kierchen zu Éier vum Herrgott hir Stëmm erklänge loosse.

Patrick COLOMBO

Wierklëscht (méiglecherweis net komplett)
Uergele vun der Manufacture d'orgues luxembourgeoise ënner der Leedung vun der Famill Westenfelder zu Lëtzebuerg:
Detailer zu dësen Uergele fannt Dir op www.orgues.lu

- 1969 Méchelskierch Lëtzebuerg, II+P, 26 (RN), mech.
- 1970 Harel, II+P, 15 (N), mech.
- 1971 Belval-Metzerlach, II+P, 17 (N), mech.
- 1972 Millebaach, II+P, 10 (N), mech.
- 1972 Bettenduerf, I+P, 8 (N), mech.
- 1973 Waasserbëlleg, III+P, 30 (N), Reg. el., Sp. mech.
- 1973 Osper, II+P, 17 (N), Reg. el., Sp. mech.
- 1973 Belair, Franziskanerinne-Klouschter, II+P, 17 (N), Reg. el., Sp. mech.
- 1974 Ettelbréck, III+P, 38 (N), Reg. el., Sp. mech.
- 1975 Märel, II+P, 21 (N), Reg. el., Sp. mech.
- 1975 Ev. Gemeinde deutscher Sprache, Luxemburg, I+(P ugeh.), 6 (N), mech.
- 1978 Näerden, I+P, 8 (N), mech.
- 1977 Esch-Uelzecht, IV+P, 60 (N), Reg. el., Sp. mech.
- 1977 Bielees, II+P, 16 (N), mech.
- 1978 Brouch (Miersch), II+P, 15 (N), mech.
- 1978 Diänjen, I+(P ugeh.), 5 (N), mech.
- 1978 Steeën, I+(P ugeh.), 5 (N), mech.
- 1978 Reckeng (Miersch), I+(P ugeh.), 6 (N), mech.
- 1978 Rolleng (Miersch), I+(P ugeh.), 5 (N), mech.
- 1978 Mierschent (haut Lulléng), I+(P ugeh.), 5 (N), mech.
- 1978 Houschent, I+(P ugeh.), 5 (N), mech.
- 1979 Stadgronn, III+P, 41 (R), mech.
- 1979 Weiler-la-Tour, II+P, 15 (N), mech.
- 1979 Zithaklinik, Lëtzebuerg, II+P, 14 (N), mech.
- 1980 Sëll, I+P, 10 (N), mech.
- 1981 Cents, III+P, 33 (N), Reg. el., Sp. mech.
- 1981 Miersch, Choueruelgel, I+P, 10 (N), mech.
- 1982 Gaasperech, II+P, 16 (N), mech.
- 1982 Béiwen-un-der-Atert, II+P, 15 (N), mech.
- 1983 Gréiwemaacher, II+P, 22 (RN), Reg. el., Sp. mech.
- 1984 Lëntgen, 2. Uergel, II+P, 19 (N), mech.
- 1984 Suessem, I+(P ugeh.), 7 (N), mech.
- 1985 neie Conservatoire Lëtzebuerg, II+P, 52 (N), Reg. El., Sp. mech.
- 1985 Ettelbréck, Choueruelgel, I+(P ugeh.), 10 (N), mech.
- 1986 Giischerklaus, I+P, 7 (N), mech.
- 1987 Esch-Lalleng, II+P, 16 (N), mech.
- 1987 Reisduerf, I+P, 9 (N), mech.
- 1989 Steesel, III+P, 26 (N), mech.
- 1990 Dol, II+P, 15 (N), mech.
- 1990 Betten-un-der-Mess, II+P, 13 (N), mech.
- 1990 Bettborn, Choueruelgel, I+(P ugeh.), 6 (N), mech.
- 1990 Gousseldeng, I+(P ugeh.), 5 (N), mech.
- 1990 Buschdorf, I+(P ugeh.), 5 (N), mech.
- 1991 Uespelt, II+P, 18 (N), mech.
- 1992 Branebuerg, I+P, 9 (N), mech.
- 1993 Veianen, II+P, 25 (R), mech.
- 1993 Houwald, III+P, 27 (N), Reg. el., Sp. mech.
- 1994 Heiscent, II+P, 19 (N), mech.
- 1995 Kathedral Lëtzebuerg 2. Uergel (klassesch), IV+P, 60 (N), Reg. el., Sp. mech.
- 1996 Angelsbiereg, I+P, 8 (N), mech.
- 1996 Ëlwen (Troisvierges), II+P, 25 (RN), mech.
- 1997 Keespelt, II+P, 23 (RN), Reg. el., Sp. mech.
- 1997 Bartreng, II+P, 27 (N), Reg. el., Sp. mech.
- 1997 Michelau, I+(P ugeh.), 6 (N), mech.
- 1997 Nojem, I+(P ugeh.), 5 (N), mech.
- 1998 Helleng, II+P, 10 (N), mech.
- 1999 Noumer, II+P, 26 (RN), el.
- 2000 Buerglënster, II+P, 24 (N), mech.
- 2001 Buerschent, II+P, 12 (N), mech.
- 2001 Iermsdref, (II Wechselschl.+P), 10 (N), mech.
- 2003 Réiden-un-der-Atert, II+P, 23 (N) Reg. el., Sp. mech.
- 2004 Nidderfeelen, II+P, 18 (N), mech.
- 2005 Miedernach, II+P, 27 (N), mech.
- 2007 Fenteng, II+P, 17 (N), mech. an el. Traktur
- 2007 Eppelduerf, I+ (Truhenpositiv)
- 2008 Béiwen (Bavigne), I+P, 9 (N), mech.
- 2009 Glaciskapell, II+P, 6 (N), Truhenorgel, mech.
- 2010 Biissen, Wobiergkapell, II+P, 5 (N), mech.
- 2011 Kielen, II+P, 16 (RN), el. Traktur

Compte rendu de l'Assemblée Générale 2021 « à distance »

A cause des réglementations définies dans la loi Covid-19, l'Union Saint-Pie X a tenu cette année-ci son assemblée générale « à distance » en date du 30 avril 2021. Conformément aux statuts, toutes les chorales affiliées à l'Union ont été invitées deux semaines à l'avance avec l'indication de l'ordre du jour et la précision « assemblée générale à distance » respectivement « vote par correspondance ».

Tous les points mis à l'ordre du jour - rapport d'activités 2020, rapport financier 2020, rapport des vérificateurs de la caisse pour 2020, élection de trois réviseurs de caisse pour 2021, fixation de la cotisation pour 2022, prévisions budgétaires pour 2021, programme d'activités pour 2021, discussion des différents rapports - ont été approuvés à l'unanimité par les chorales ayant répondu au questionnaire.

Voici, après vérification des bulletins de vote, le procès-verbal de la réunion approuvé par le Comité Central de l'Union:

- Membres (chorales) affiliés à l'Union Saint-Pie X : 225
- Choristes inscrits à l'USPX : ± 3600
- **Chorales ayant répondu par voie postale : 125**
- **Chorales ayant « voté pour » : 125**

Pour le Comité Central de l'Union Saint-Pie X

Albert BRAUCH
Président

Lydie JUNG-JUNGLUT
Secrétaire générale

John DUSSELDORF
Trésorier général

Ännerung vun de Verbandsstatuten an Aussicht

An de leschte Méint huet en Aarbechtsgrupp vum Zentralcomité un e puer Ännerunge vun de Statute geschafft. Déi aktuell Versioun kennt nach Delegéiert vun de Pastoralregionen, déi et no der Neiorganisatioun vun der Ärzdiözes jo net méi gëtt. Am Zentralcomité aus 13 Leit sollen elo déi sechs Dekanater (Lëtzebuerg, Norden, Osten, Süden-Ost, Süden-West, Zentrum) direkt mat jee engem Delegéierte vertrauede sinn, eng separat Delegéierterversammlung ass net méi virgesinn.

Eng aner gréisser Ännerung: de Verband wëllt och Organisten, Kantoren an aner Aktiver aus der Kierchemusek, déi net Member vun engem Kierchchouer sinn, d'Méiglechkeet ginn, Member ze ginn.

Méi Detailler kréien d'Chorallen, wann nach e puer juristesche Viraarbechten ofgeschloss sinn.

Prix d'encouragement 2020

Le but essentiel du prix d'encouragement est de favoriser de nouvelles initiatives dans le domaine du chant choral, du recrutement de nouveaux membres et d'initiatives particulières en faveur de la jeunesse. Ce prix a été décerné pour la première fois en 2008 et se poursuivra à un rythme de trois ans.

Le prix d'encouragement 2020 est décerné à la fois
à la "CHORALE STE-CÉCILE BISSEN" et
à la "CHORALE STE-CÉCILE FOLSCHETTE".

Une récompense en espèces d'un montant de 250 € a été remise à chaque Chorale.

La « Chorale Ste-Cécile Bissen » lors d'un Show-Concert

La « Chorale Ste-Cécile Folschette » lors du Concert National 2012 au Conservatoire de la Ville de Luxembourg

voyages

emile weber

éischtklasseg reesen

hinsfeld

Avec nous, vos vacances
sont entre de bonnes mains.

Des voyages de qualité

en bus

en bateau

en avion

en train

Infotel: 40 28 28-1 www.emile-weber.lu

Passionsspiele Oberammergau 2022

Die Oberammergauer Passionsspiele haben eine lange Tradition. Alle 10 Jahre ziehen sie Tausende Besucher an. „Im Kreuz ist Heil, im Kreuz ist Leben, im Kreuz ist Hoffnung“ – dieser Glaube soll im bayerischen Dorf lebendig gehalten werden und als Botschaft die vielen Zuschauer aus der ganzen Welt erreichen.

Die Passionsspiele gehen zurück auf das Jahr 1633, als der Ort von der Pest heimgesucht wurde. In ihrer Todesangst wandten sich die Menschen an Jesus Christus. Gott erhörte das Gebet, und die Oberammergauer erfüllten ihr Versprechen, alle zehn Jahre ein Passionsspiel aufzuführen. Seit mehr als drei Jahrhunderten gilt das Spiel nunmehr durch alle Generationen als heiliges Vermächtnis, als Feier der Erinnerung an die Rettung aus Todesnot und als Zeichen des Dankes.

Reservierung in allen Reisebüros von Voyages Emile Weber

Info-Telefon: (+352) 35 65 75-1 stefano.camposeo@vew.lu www.emile-weber.lu

PREIS PRO PERSON - 6 Tage Doppelzimmer: 1.790 € EZ-Zuschlag: 440 €

5 Pilgerreisen zu den Passionsspielen in Oberammergau:

30.5. - 04.6.2022: Dechant Claude Bache
& Mme Dani Mackel

04.7. - 09.7.2022: Weihbischof Leo Wagener
& Mme Renée Schmit

07.7. - 12.7.2022: Dechant Edmond Ries
& Pfarrer Pit Faber

01.8. - 06.8.2022: Generalvikar Patrick Muller
& Mme Milly Hellers

24.9. - 29.9.2022: Pfarrer Jean-Pierre Schuller
& Mme Regina Hünecké

LUXEMBOURG - 1

Port payé
PS / 140